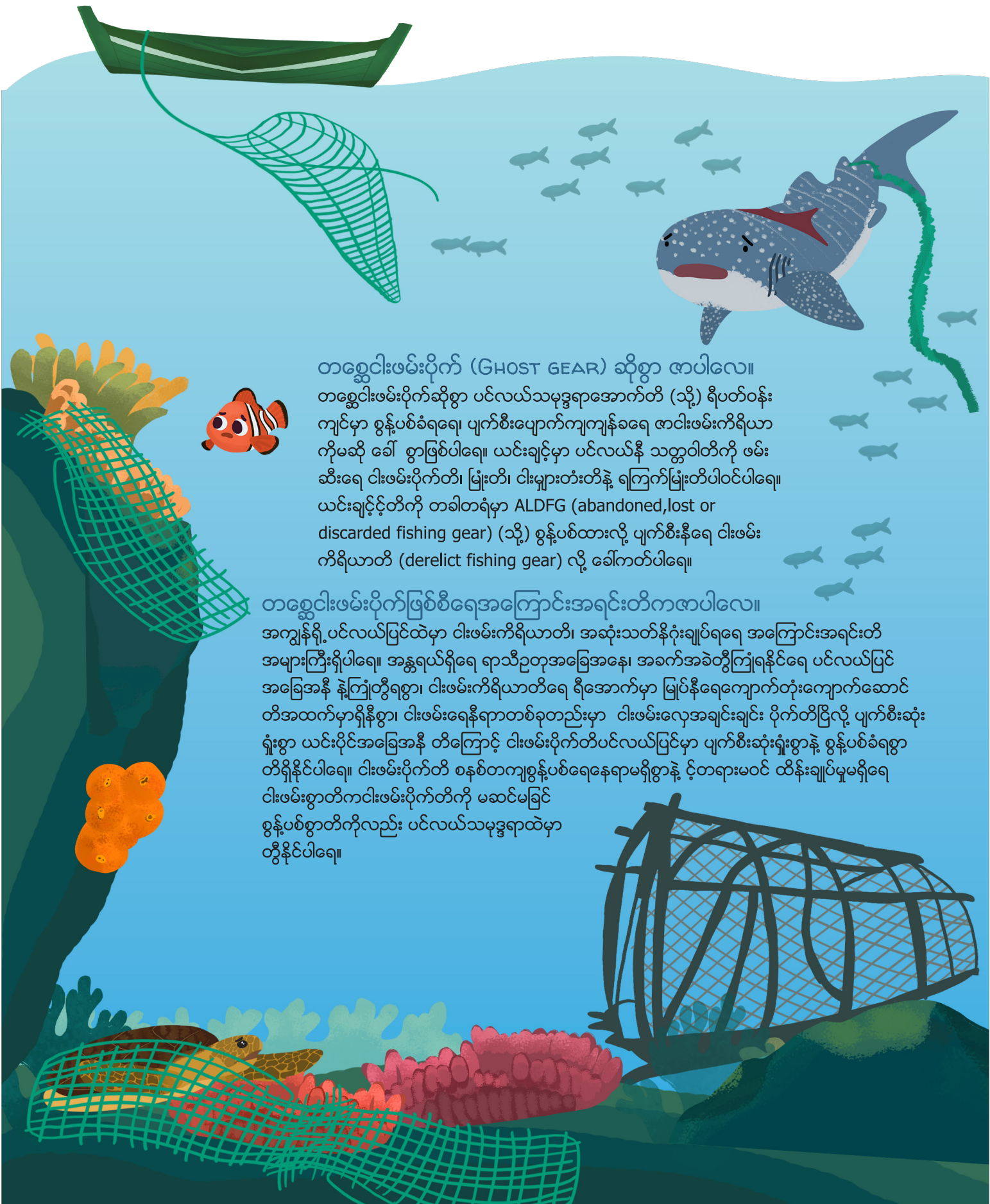


# တစ္ဆေပိုက် (GHOST GEAR)

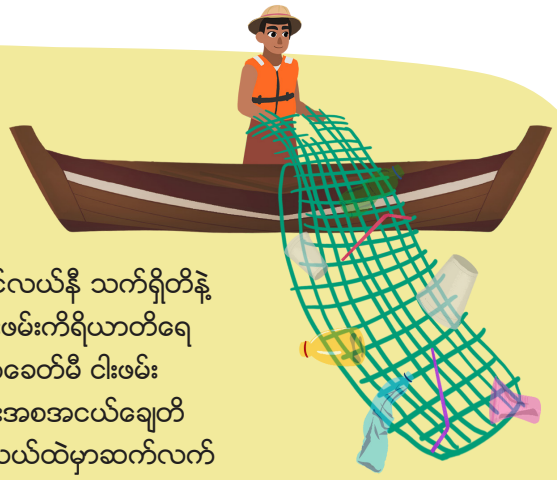


တစ္ဆေငါးဖမ်းပိုက် (GHOST GEAR) ဆိုတာ အပါလေ။ တစ္ဆေငါးဖမ်းပိုက်ဆိုတာ ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာအောက်တိ (သို့) ရီပတ်ဝန်းကျင်မှာ စွန့်ပစ်ခံရရေ၊ ပျက်စီးပျောက်ကျကျန်ခရေ အငါးဖမ်းကိရိယာကိုမဆို ခေါ် စွာဖြစ်ပါရေ။ ယင်းချင့်မှာ ပင်လယ်နီ သတ္တဝါတိကို ဖမ်းဆီးရေ ငါးဖမ်းပိုက်တိ၊ မြူးတိ၊ ငါးမျှားတံးတိနဲ့ ရကြက်မြူးတိပါဝင်ပါရေ။ ယင်းချင့်တိကို တခါတရံမှာ ALDFG (abandoned, lost or discarded fishing gear) (သို့) စွန့်ပစ်ထားလို့ ပျက်စီးနီရေ ငါးဖမ်းကိရိယာတိ (derelict fishing gear) လို့ ခေါ်ကတ်ပါရေ။

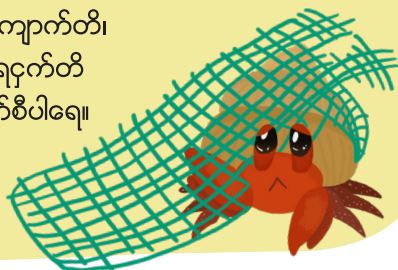
တစ္ဆေငါးဖမ်းပိုက်ဖြစ်စီရေအကြောင်းအရင်းတိကအပါလေ။ အကျွန်ရို့ ပင်လယ်ပြင်ထဲမှာ ငါးဖမ်းကိရိယာတိ၊ အဆုံးသတ်နိဂုံးချုပ်ရရေ အကြောင်းအရင်းတိ အများကြီးရှိပါရေ။ အန္တရယ်ရှိရေ ရာသီဥတုအခြေအနေ၊ အခက်အခဲတို့ကြုံရနိုင်ရေ ပင်လယ်ပြင်အခြေအနီ နဲ့ကြုံတို့ရစွာ၊ ငါးဖမ်းကိရိယာတိရေ ရီအောက်မှာ မြုပ်နီရေကျောက်တုံးကျောက်ဆောင်တိအထက်မှာရှိနီစွာ၊ ငါးဖမ်းရေနီရာတစ်ခုတည်းမှာ ငါးဖမ်းလှေအချင်းချင်း ပိုက်တိပြီလို့ ပျက်စီးဆုံးရှုံးစွာ ယင်းပိုင်အခြေအနီ တိကြောင့် ငါးဖမ်းပိုက်တိပင်လယ်ပြင်မှာ ပျက်စီးဆုံးရှုံးစွာနဲ့ စွန့်ပစ်ခံရစွာ တိရှိနိုင်ပါရေ။ ငါးဖမ်းပိုက်တိ စနစ်တကျစွန့်ပစ်ရေနေရာမရှိစွာနဲ့ ငွေတရားမဝင် ထိန်းချုပ်မှုမရှိရေ ငါးဖမ်းစွာတိကငါးဖမ်းပိုက်တိကို မဆင်မခြင် စွန့်ပစ်စွာတိကိုလည်း ပင်လယ်သမုဒ္ဒရာထဲမှာ တို့နိုင်ပါရေ။

# ယင်းချင့်တိက အကြောင့် ပြဿနာဖြစ်စိစွာပါလေ။

တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာ (ghost gear) ALDFG ရေ ပင်လယ်အမှိုက်တိထဲက ပင်လယ်နီ သက်ရှိတို့နဲ့ ဂေဟစနစ်တို့ကို အန္တရာယ်အဖြစ်စေဆုံးသော အမှိုက်အမျိုးအစားဖြစ်ပါလေ။ ငါးဖမ်းကိရိယာတိရေ သဘာဝအားဖြင့် ပင်လယ်နီ သတ္တဝါတို့ကိုဖမ်းဆီးဖို့ ပြုလုပ်ထားစွားဖြစ်ပြီးကေခေတ်မီ ငါးဖမ်း ကိရိယာတို့ကို ကြာရှည်ခံ ပလတ်စတစ်တို့နဲ့ ပြုလုပ်ထားရေအတွက်နဲ့ အပိုင်းအစအငယ်ချေတိ (macro plastics) အဖြစ်ကို မပြိုကွဲခင်အထိ နှစ်ပေါင်းရာချီ တိုင်အောင် ပင်လယ်ထဲမှာဆက်လက် တည်ရှိနိုင်ပါလေ။



- တကမ္ဘာလုံးနှစ်စဉ်ငါးဖမ်းကိရိယာ တန်ချိန် ၆၄၀,၀၀၀ ခန့် ပင်လယ်ထဲသို့ရောက်ရှိရေလို့ ခန့်မှန်းကတ်ပါလေ။
- ယင်းချင့်တိစွာ ဒေသခံပြည်တိအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းကိုသက်ရောက်စိနိုင်ပြီးကေ စားဝတ်နီရေးအတွက် မှီခိုလို့ရနိုင်ရေ ငါးပမာဏကိုလည်း လျော့ကျစိပါလေ။
- ယင်းချင့်တိစွာ သန္တာကျောက်တန်းတိအပါအဝင် ပင်လယ်ပြင်ဂေဟ စနစ်ကိုလည်းပျက်စီးစိပါလေ။
- ယင်းချင့်တိစွာ မျိုးသုဉ်းဖို့ အန္တရာယ်ကျရောက်နီရေ ငါးမန်းတိ၊ငါးလိပ်ကျောက်တိ၊ ပင်လယ်နီနီတိုက်သတ္တဝါ တိ၊ ပင်လယ်လိပ်တိနဲ့ ရွှံ့ပြောင်းလားလားရေငှက်တိ အပါအဝင် အခြားသော ပင်လယ်နီ သက်ရှိသတ္တဝါတို့ကိုပါ ဒုက္ခရောက်စိပါလေ။



# မြန်မာနိုင်ငံရှိ တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာများ

၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာ Myanmar Ocean Project ရေ မြတ်ကျွန်းစုက သန္တာကျောက်တန်းတိရှိရေ နီရာ ၈၇ခု မှာ ရီငုပ်ပနာ စစ်တမ်းကောက်ယူမှုတိလုပ်ဆောင်ခကတ်ပါလေ။ လေ့လာတို့ရှိချက်တိအရ

- စစ်တမ်းကောက်ယူခရေ နီရာတိ၏ ၉၅ ရာခိုင်နှုန်းစွာ တစ္ဆေ ငါးဖမ်းကိရိယာတိ ပုံကုန်၊အရွယ်အစား အမျိုးမျိုးနီနီစွာ ကိုတို့ရှိခကတ်ပါလေ။
- ယင်းနေရာတိထဲက ၃၁ ရာခိုင်နှုန်းမှာ တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာတိ ရက်ပြတ် စုပုံလေ့ရှိရေနီရာ ၁တိဖြစ်စွာကိုတို့ရှိရပါလေ။
- အပိုင်ဖြစ်စိရေ အဓိက အကြောင်းအရင်းနှစ်မျိုးက အသုံးပြု လို့မရရေ ငါးဖမ်းကိရိယာတိကို ပင်လယ်ထဲကို မဆင်မခြင် စွန့်ပစ်စွာနဲ့ ပျက်စီးပျောက်ဆုံးလားရေ ပိုက်စကြီးတိမျောပါ လားရာကနီ ရီအောက်မှာရှိရေ သန္တာကျောက် တုံး၊ ကျောက်ဆောင်တိထက်မှာ စုပုံစွာကြောင့် ဖြစ်ရေဆိုစွာ ကိုသုံးသပ်ရပါလေ။

- အကျွန်ရုံစစ်တမ်းကောက်ယူနီစိုင်ကာလထဲမှာ မျိုးသုဉ်း လုနီးပါး အန္တရာယ်ကျရောက်နီရေ လိပ်ကြက်တူရွေးနဲ့ ငါးလိပ်စွန် အပါအဝင်ပင်လယ်နီ သက်ရှိမျိုးစိတ် ၃၀ ကျော်စွာ တစ္ဆေငါးဖမ်းကိရိယာတိကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှုနဲ့ သီဆုံး မှုတိရှိစွာကိုလေ့လာတို့ရှိခပါလေ။

